

Niameshchuk, H. V., and Halushko, O. I. "Analiz svi-tovykh tendentsii ekonomiky posluh v suchasnykh umovakh" [Analysis of Global Trends in the Service Economy in Nowadays Conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 50 (2023).
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-75>

Oliinyk, A. "Comparative Study of Digitalization Impact on Global Goods and Services Markets in Advanced and Developing Economies". *Innovative and Economics Research Journal*, no. 2 (2024): 195-218.
DOI: <https://doi.org/10.2478/eoik-2024-0026>

"Services, value added (annual % growth)". *World Bank Group*. <https://data.worldbank.org/indicator/NV.SRV.TOTL.KD.ZG>

Wang, Z., and Wei, Yi. "The Rising Impacts of the COVID-19 Pandemic and Ukraine Conflict: Inflation and Energy Crisis". *BCP Business & Management*. 2023. <https://bcppublication.org/index.php/BM/article/view/4927/4790>

Zhang, Z. "Impact of digital transformation on global services trade flows". *Applied Mathematics and Non-linear Sciences*, vol. 9, no. 1 (2024).
DOI: <https://doi.org/10.2478/amns-2024-0879>

УДК 339.94:330.341.1]:339.54:061.1ЄС
JEL: F02; F15; F19; F62
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-5-134-140>

МІЖНАРОДНИЙ ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ КРАЇН ЄС В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ЄВРОСОЮЗУ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

©2025 БЕЛІНСЬКИЙ А. А., ДОВГАЛЬ О. А.

УДК 339.94:330.341.1]:339.54:061.1ЄС
JEL: F02; F15; F19; F62

Белінський А. А., Довгаль О. А. Міжнародний трансфер технологій країн ЄС в умовах економічної дипломатії Євросоюзу як складова стратегії торговельної політики ЄС

Мета статті полягає в дослідженні міжнародного трансферу технологій країн ЄС в умовах економічної дипломатії Євросоюзу як складової стратегії торговельної політики ЄС. Аналізуючи, систематизуючи й узагальнюючи наукові підходи вітчизняних і зарубіжних дослідників, розкрито зміст міжнародного технологічного трансферу як ключового чинника інноваційного розвитку національних економік. Особливу увагу приділено визначенню економічної дипломатії як інструменту реалізації зовнішньоекономічної політики щодо забезпечення національних інтересів держав Європейського Союзу. У статті розглядаються практичні механізми реалізації міжнародного трансферу технологій за підтримки інституцій ЄС, зокрема Європейської Комісії, Європейської служби зовнішніх справ, агенцій з інноваційного розвитку та торговельних представництв. Визначено, як економічна дипломатія ЄС сприяє створенню сприятливого середовища для поширення передових технологій, у тому числі через угоди про вільну торгівлю, угоди про асоціацію, міжурядові рамкові домовленості та фінансові програми. Підкреслюється, що технологічний трансфер у поєднанні з економічною дипломатією служить інструментом м'якої сили Європейського Союзу, дозволяючи йому не лише зміцнювати власну економічну конкурентоспроможність, але й впливати на траєкторії розвитку партнерських країн. У результаті дослідження охарактеризовано вплив економічної дипломатії Євросоюзу на формування та реалізацію стратегій торговельної політики ЄС, зокрема через підтримку інноваційного обміну, формування партнерських відносин і сприяння технологічному співробітництву між державами-членами та зовнішніми партнерами. Узагальнено роль Євросоюзу як суб'єкта глобального трансферу технологій. Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є розробка інструментів ефективного поєднання трансферу технологій та дипломатичних механізмів впливу на міжнародну торгівлю. На концептуальному рівні постає потреба в уточненні ролі інституцій Європейського Союзу у сприянні технологічному розвитку країн-партнерів.

Ключові слова: міжнародний трансфер технологій, Європейський Союз, економічна дипломатія, торговельна політика, інноваційний розвиток, національні інтереси, міждержавне співробітництво.

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 13.

Белінський Андрій Андрійович – аспірант кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: belinskiy.business@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-8576-8431>

Довгаль Олена Андріївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: e.dovgal@karazin.ua

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/845494>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217603375>

UDC 339.94:330.341.1]:339.54:061.1ЄС
JEL: F02; F15; F19; F62

Belinskyi A. A., Dovgal O. A. International Technology Transfer of EU Countries in the Context of the Economic Diplomacy of the European Union as a Component of the EU Trade Policy Strategy

The aim of the article is to study the international technology transfer of EU countries in the context of the economic diplomacy of the European Union as a component of the EU trade policy strategy. By analyzing, systematizing, and summarizing the scientific approaches of domestic and foreign researchers, the content

of international technology transfer is revealed as a key factor in the innovative development of national economies. Particular attention is paid to defining economic diplomacy as a tool for implementing foreign economic policy to safeguard the national interests of the EU Member States. The article discusses practical mechanisms for implementing international technology transfer with the support of EU institutions, specifically the European Commission, the European External Action Service, innovation development agencies, and trade representative offices. It is defined how the EU's economic diplomacy contributes to creating a favorable environment for the dissemination of advanced technologies, including through free trade agreements, association agreements, intergovernmental framework agreements, and financial programs. It is emphasized that technological transfer, combined with economic diplomacy, serves as a tool of the European Union's soft power, allowing it not only to strengthen its own economic competitiveness but also to influence the development trajectories of partner countries. As a result of the study, the impact of the European Union's economic diplomacy on the formation and implementation of EU trade policy strategies is characterized, particularly through the support of innovative exchange, the establishment of partnership relations, and the promotion of technological cooperation between the Member States and external partners. The role of the European Union as a global technology transfer entity is summarized. Prospects for further research in this area are the development of tools for effective integration of technology transfer and diplomatic mechanisms to influence international trade. At a conceptual level, there is a need to clarify the role of European Union institutions in promoting technological development in partner countries.

Keywords: international technology transfer, European Union, economic diplomacy, trade policy, innovative development, national interests, intergovernmental cooperation.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 13.

Belinskyi Andriy A. – Postgraduate Student of the Department of International Economic Relations and Logistics, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: belinskyi.business@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-8576-8431>

Dovgal Olena A. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of International Economic Relations and Logistics, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: e.dovgal@karazin.ua

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/845494>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57217603375>

У сучасних умовах прискореної цифрової трансформації та глобальної конкуренції питання міжнародного трансферу технологій набувають особливої актуальності, оскільки стають вирішальним чинником забезпечення сталого економічного зростання, інноваційного розвитку та стратегічної автономії країн. Для Європейського Союзу технологічне співробітництво з іншими країнами виступає не лише інструментом економічного розвитку, а й важелем політичного впливу, формування глобальних стандартів і просування європейських цінностей. У цьому контексті економічна дипломатія ЄС, як складова зовнішньоекономічної стратегії, відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування механізмів технологічного трансферу, сприянні двосторонній науково-технічній кооперації та інтеграції європейських технологій у глобальні ринки. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю переосмислення ролі ЄС у світовій технологічній архітектурі та пошуку нових підходів до міжнародного співробітництва в умовах геоекономічної нестабільності та технологічного протекціонізму.

Проблематика впливу технологій та інновацій на економічний розвиток країн, а також механізмів їх транснаціонального поширення є однією з ключових у сучасній економічній науці. Такі вчені, як О. Григорян, О. Крупський, В. Редько усе частіше наголошують на інтеграції технологічних факторів у виробничі процеси як основи довгострокового економічного зростання [2; 9; 12].

У контексті глобалізації суттєво активізувалося вивчення процесів міжнародного трансферу технологій. Останні дослідження акцентують увагу на багатогранності форм і каналів такого трансферу, зокрема на ліцензуванні, передачі ноу-хау, спільних підприємствах, інжинірингу та обміні фахівцями. Свою увагу на цих питаннях акцентують Р. Козаченко та О. Плахотнік [4; 5].

Набуває актуальності класифікація трансферу за географічною, інституційною та компенсаційною ознаками, що дозволяє краще адаптувати стратегії залучення інновацій до потреб конкретних економік. У наукових публікаціях, зокрема N. Zayed та ін. [13], також зростає увага до ролі економічної дипломатії як інструменту державної підтримки трансферу технологій та стимулювання міжнародної інноваційної співпраці.

Таким чином, сучасна наукова дискусія формує міждисциплінарне бачення трансферу технологій як економічного, правового та дипломатичного явища, яке сьогодні повністю не розкрито, тому потребує більш детального вивчення та обговорення.

Мета статті – дослідити роль технологій та інновацій у трансформації національних економік і їхнього місця в глобальній економічній системі, зокрема проаналізувати особливості міжнародного трансферу технологій, його форми, механізми та значення для економічного розвитку, а також визначити роль економічної дипломатії як

інструменту сприяння міжнародній технологічній співпраці.

Технології впливають на еволюцію країн і їх місце у світовій економічній системі протягом усього процесу соціалістичного розвитку країни. Проте наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. технології повністю інтегрувалися у виробничий процес, а ступінь технологічного розвитку чи інновацій країни мала значний вплив на виробництво багатства країни та добробут нації.

Вчені розглядають технології як форму знання, яка використовується під час виробництва та обробки товарів і послуг [2, с. 54–55].

Поняття «технологія» та «інновація» за своєю суттю є подібними, але не взаємовиключними. Досить влучним є розширений підхід до формування суті поняття «інновація». Він складається з таких тверджень:

- ✦ інновації – нові або значно вдосконалені товари, продукти, методи надання послуг чи виробничі процеси;
- ✦ інновації поширюються на сферу організації управління та бізнес, і притаманні як країнам із низькотехнологічним, так і високотехнологічним виробництвом;
- ✦ інноваціям може бути притаманне творче чи технологічне наслідування на рівні національного господарства чи світового співтовариства [9].

Інновації мають значний вплив на економіку і надзвичайно важливі сьогодні. Вони необхідні для досягнення економічного зростання, підвищення продуктивності та конкурентоспроможності, а також для розвитку нових галузей. Вони також впливають на структуру економіки та якість життя людей [12; 13].

Технології та інновації стають важливими складовими інноваційного розвитку національних економік, якщо вони впроваджуються у виробничі процеси, сферу управління та надання послуг, оскільки ця процедура викликана передачею технологій та інновацій. Поняття «міжнародного трансферу технологій» та підходи до її трактування розвивалися разом із глобалізацією, розвитком технологій та нових ідей, міжнародним ринком технологій та інновацій, механізмами та інструментами, що використовуються для його реалізації [6].

Міжнародний трансфер технологій доцільно розглядати у двох площинах:

- 1) комерціалізація технологій (трансфер технологій зі сфери ДіР у виробництво);
- 2) транснаціональний трансфер, тобто експорт/імпорт технологій – переміщення технологій між різними інституціональними середовищами.

У словнику сучасної економічної теорії Макміллана «міжнародний трансфер технологій» визначено в широкому загальноекономічному розумінні – як обмін між країнами знаннями щодо технологічних процесів та обладнання, а в багатьох випадках самим обладнанням [4; 7].

Міжнародний трансфер технологій здійснюється двома шляхами: по-перше, через обмін ліцензіями на використання технологій, по-друге, через обмін технологічно інтенсивними товарами, які розроблені, і, по-третє, через обмін людськими ресурсами. У глобальній економіці передачу технологій можна розглядати або як частину звичайної міжнародної торгівлі, або як форму міжнародної передачі ресурсу, необхідного для виробництва іншого товару.

Одним із найважливіших факторів міжнародного трансферу технологій є дуалістична орієнтація країни по відношенню до інших країн (рис. 1).

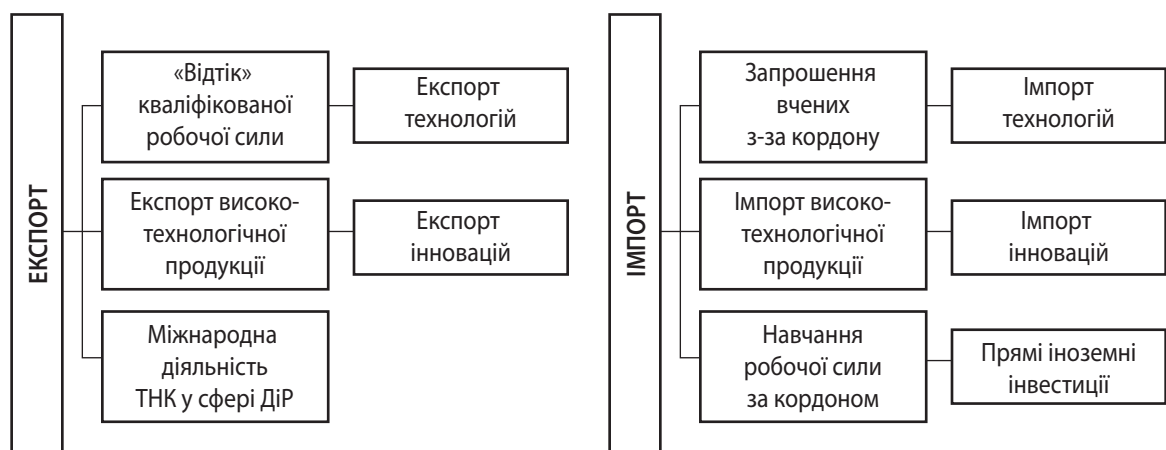

Рис. 1. Двостороння спрямованість міжнародного трансферу технологій

Міжнародний трансфер технологій реалізується в рамках конкретних моделей трансферу технологій. У сучасній науці виділяють кілька історично складених моделей трансферу технологій: доісторичної, первісної, потенційного присвоєння, поширення, використання знання, комунікаційної, трирівневої, чотирирівневої, інтегрованої [5].

Міжнародний трансфер технологій здійснюється через ринкові та неринкові канали трансферу. Ринкові канали є більш доцільними, оскільки забезпечують захищеність прав інтелектуальної власності та знижують ризики. Серед них спільні підприємства та ліцензування є оптимальними для доступу до новітніх технологій та інтеграції на нових ринках. Для країн, що розвиваються, чи компаній із обмеженими ресурсами неринкові канали можуть бути привабливими через меншу вартість. Реінжиніринг і використання відкритих даних дозволяють адаптувати технології під місцеві умови без значних інвестицій. Варто відзначити, що спільні підприємства та стратегічні альянси виглядають найкращим варіантом у глобальному масштабі, оскільки вони поєднують переваги ринкових і неринкових каналів: доступ до технологій, поділ ризиків і спільний розвиток інновацій.

Міжнародний трансфер технологій класифікується за видами і формами, виходячи із визначених ознак (табл. 1).

Із табл. 1 випливає, що міжнародний трансфер технологій є багатограним процесом, що включає різні форми – від географічних меж до способів компенсації та типів учасників. Кожна форма має

свої переваги й обмеження, що дозволяє організаціям вибирати найефективніші канали залежно від їхніх цілей, ресурсів і умов на ринку.

У контексті такої різноманітності підходів до трансферу технологій особливої актуальності набуває роль державної політики, спрямованої на сприяння міжнародній співпраці. Одним із потужних інструментів реалізації зовнішньоекономічних інтересів держави в цій сфері є економічна дипломатія, яка забезпечує сприятливі умови для обміну інноваціями, залучення інвестицій і формування стратегічних технологічних альянсів.

Розширення економічної дипломатії зумовлене усвідомленням національними урядами та бізнесом необхідності більшої участі в регіональній та глобальній економіці. Зі змінами у світовій економіці, які відбуваються протягом ХХ та на початку ХХІ століть, методи класичної економічної дипломатії також еволюціонували. Ретельний аналіз зв'язків між дипломатією та економікою дає висновок, що, починаючи з ХХ століття, як економіка, так і дипломатія зазнали значних змін. Практика економічної дипломатії розвивалася, сфери її застосування збільшувалися, а методи вдосконалювалися.

Дипломатія традиційно відігравала важливу роль у налагодженні та підтриманні зовнішньоекономічних зв'язків. Комерційні зв'язки між державами не могли виникнути та розвинути без існування дипломатичних відносин.

У сучасному світі економічна дипломатія посідає ключове місце в системі міжнародних економічних відносин, внаслідок чого вона перебуває в

Таблиця 1

Класифікація міжнародного трансферу технологій

Міжнародний трансфер технологій			
Види		Форми	
Ознака	Класифікація	Ознака	Класифікація
За географічною ознакою	– регіональний; – міжрегіональний; – міждержавний; – транснаціональний	За об'єктом трансферу	– ліцензування; – переміщення «ноу-хау»; – послуги технічної експертизи; – проекти «під ключ»; – передача технологічних знань з експлуатації обладнання
По відношенню до юридичної особи	– внутрішній; – квазівнутрішній; – зовнішній	За організаційно-правовою формою учасників	– від НДДКР установ до підприємств; – між підприємствами; – від центру (організації) трансферу до підприємств; – ярмарки/виставки; – особистий трансфер
За типом суб'єктів	– прямий; – непрямий		
За принципом компенсації	– платний; – безоплатний		

центрі уваги науковців. Вона відіграє вирішальну роль у зміцненні торгових відносин, що значно сприяє економічному зростанню та є життєво важливим інструментом для впливу на геополітичні рішення за допомогою різних економічних інструментів. Попри це, слід зазначити, що за майже сімдесят років, протягом яких розроблялася проблематика економічної дипломатії, серед дослідників не сформувалося єдиного бачення змісту «економічної дипломатії». Більшість дослідників розглядають економічну дипломатію як діяльність державних структур, що спрямована на забезпечення захисту національних інтересів держави.

Європейський Союз, як політична система, вимагає процесу узгодженості між поглядами окремих держав-членів, особливо у сфері зовнішньої торговельної політики. ЄС проводить економічну дипломатію, використовуючи такі процеси та інструменти, як: торговельні угоди, санкції, діяльність у рамках СОТ, монетарне та фінансове регулювання.

Європейський Союз уклав угоди про вільну торгівлю та інші торговельні угоди з багатьма країнами світу та веде переговори щодо угод про вільну торгівлю від імені всіх своїх держав-членів, які надали союзу «виключну компетенцію» укладати торгові угоди [11]. Незважаючи на це, уряди держав-членів контролюють кожний крок процесу (через Раду Європейського Союзу, членами якої є національні міністри від кожного національного уряду). Переговори про торговельні угоди проводяться відповідно до правил, викладених у статті 218 Договору про функціонування Європейського Союзу.

Економічна дипломатія в Європейському Союзі (ЄС) є критично важливим компонентом у формуванні торговельної політики його держав-членів. Визначена як стратегічне використання дипломатичних ресурсів для просування економічних інтересів нації в глобальному масштабі, економічна дипломатія в межах ЄС зосереджується на створенні сприятливих умов для торгівлі та інвестицій, посиленні економічного зростання та забезпеченні економічної безпеки його членів. Цілі економічної дипломатії багатогранні, спрямовані на сприяння міжнародному економічному співробітництву, створення альянсів і використання економічних відносин для впливу на правила глобальної торгівлі. Визначаючи пріоритети цих цілей, ЄС намагається зберегти свою конкурентоспроможність на міжнародному ринку, гарантуючи, що його держави-члени мають хороші можливості орієнтуватися в складнощах глобальної торгівлі.

Економічна дипломатія відіграє ключову роль у формуванні як двосторонніх, так і багатосторон-

ніх торгових угод у межах Європейського Союзу (ЄС). Беручи участь у стратегічних переговорах і використовуючи економічну дипломатію, країни – члени ЄС можуть забезпечити кращі умови торгівлі та доступ до міжнародних ринків [10]. Розгалужена мережа торговельних угод ЄС, яка включає партнерства з 74 країнами, демонструє ефективність економічної дипломатії у сприянні торгівлі. На ці угоди припадає 44% усієї торгівлі ЄС, що підкреслює стратегічну важливість економічної дипломатії для забезпечення конкурентоспроможної торгової політики. Через активну участь у міжнародних організаціях і підготовку дипломатичних документів економічна дипломатія допомагає у формуванні торгових угод, які відображають економічні інтереси та безпеку ЄС [1]. Цей складний процес не тільки покращує економічне становище окремих держав-членів, але й посилює колективний економічний вплив ЄС на світовій арені.

Вплив економічної дипломатії поширюється на гармонізацію торгових правил і стандартів між державами – членами ЄС. Викликана в результаті цього гармонізація має вирішальне значення для створення єдиного внутрішнього ринку, де товари, послуги та капітал можуть вільно переміщатися, що зрештою принесе користь усім державам-членам. Шляхом сприяння діалогу та співпраці економічна дипломатія гарантує, що правила торгівлі узгоджуються з ширшими цілями ЄС, сприяючи узгодженості та зменшуючи торговельні бар'єри. Реалізація цієї цілі досягається шляхом розробки спільних стандартів і практик, які сприяють більш плавним торговим потокам, тим самим підвищуючи економічну ефективність у всьому регіоні [10].

Окрім впливу в межах ЄС, економічна дипломатія значно сприяє розвитку стратегічного торговельного партнерства та альянсів за межами блоку. Залучаючись до економічної дипломатії, ЄС може встановлювати та зміцнювати відносини з ключовими глобальними партнерами, забезпечуючи доступ до життєво важливих ринків і ресурсів. Ці стратегічні альянси мають вирішальне значення для економічної безпеки та конкурентоспроможності ЄС на світовому ринку [8]. Відзначаємо, що економічна дипломатія сприяє діалогу та співпраці, прокладаючи шлях для багатосторонніх інвестиційних угод і регіональних партнерств, які зміцнюють зовнішньоторгівельні відносини ЄС [3]. У результаті ЄС може ефективно керувати складною динамікою міжнародної торгівлі, використовуючи свою економічну дипломатію для захисту та просування своїх економічних інтересів на світовій арені.

Таким чином, бачимо, що економічна дипломатія є потужним інструментом у торговельній політиці ЄС, оскільки вона розширює доступ до міжнародних ринків, захищає інтереси європейських виробників та інвесторів, підтримує інновації, сталий розвиток і конкурентоспроможність економіки ЄС. Проте її ефективність залежить від політичної стабільності, координації між країнами-членами і здатності реагувати на нові виклики, як-от протекціонізм чи геополітичні конфлікти.

ВИСНОВКИ

Міжнародний трансфер технологій є ключовим інструментом інноваційного розвитку, який сприяє економічному зростанню, підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності національних економік. Його ефективність залежить від адаптації до сучасних глобалізаційних викликів, інтеграції вітчизняних підприємств у міжнародні ланцюги створення доданої вартості, а також активної співпраці між науковими установами, бізнесом і державними органами. Глибоке розуміння концепцій, моделей, механізмів та каналів міжнародного трансферу технологій дозволяє країнам формувати стратегії, які забезпечують не лише зростання їхнього економічного потенціалу, але й підвищують якість життя громадян, зміцнюючи їх позиції у світовій економіці.

Економічна дипломатія є не лише інструментом захисту національних економічних інтересів, але й ключовим фактором у забезпеченні стабільності, економічного зростання та геополітичного впливу держав на міжнародній арені. Її еволюція від комерційних угод до стратегічних багатосторонніх партнерств демонструє її значення для сучасного світу, де економічні виклики та можливості вимагають нових підходів і рішень. Завдяки своїм багатогранним формам та інструментам економічна дипломатія не лише сприяє розвитку національної економіки, але й відіграє значну роль у формуванні мирного та взаємовигідного міжнародного порядку. Вона виступає одним із ключових інструментів забезпечення економічної стабільності, зростання та конкурентоспроможності як окремих держав-членів, так і Європейського Союзу в цілому. Завдяки ефективному використанню механізмів гармонізації торгових правил, укладанню стратегічних угод і розбудові міжнародних партнерств ЄС зміцнює свою позицію на світовій арені.

Таким чином, наукова новизна полягає в цілісному міждисциплінарному підході до аналізу міжнародного трансферу технологій, який розглядається у взаємозв'язку з інноваційним розвитком, економічною дипломатією та глобальними ланцюгами створення доданої вартості.

Практична цінність отриманих результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть бути використані для вдосконалення державних політик у сфері інновацій, економічної дипломатії та міжнародного співробітництва, а також для вдосконалення механізмів інтеграції національних підприємств у глобальні ланцюги доданої вартості. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Барановська В. М. Роль економічної дипломатії у зовнішньоекономічній діяльності країни. *Економіка та держава*. 2012. № 2. С. 24–26. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2012/7.pdf
2. Григорян О. О. Сукупність елементів управління інноваційною діяльністю. *Агроекологічний журнал*. 2022. № 4. С. 53–64. DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.4.2022.273249>
3. Іващук О. В. Економічна дипломатія України в умовах нового світового порядку. *Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»*. Тернопіль, 2024. 271 с.
4. Козаченко Р. П. Міжнародний трансфер технологій в забезпеченні конкурентного розвитку країн. *Дисертація на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук*. Київ, 2016. 245 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/d-26.006.02/2016/diss_Kozachenko.pdf
5. Конспект лекцій з дисципліни «Трансфер технологій» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня всіх спеціальностей. Укл.: д. е. н., проф. О. Плахотнік. Кам'янське : ДДТУ, 2021. 65 с.
6. Галазюк Н. М., Зелінська О. М. Роль та значення міжнародного трансферу технологій в умовах відбудови національної економіки країни. *Економічний простір*. 2024. № 194. С. 96–101. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.194.96-101>
7. Бакалінська О. О. Міжнародний трансфер технологій в умовах сучасних викликів. *КООРДИНАТА – Платформа стратегічної та законотворчої аналітики. Модернізація господарського законодавства*. 04.01.2023. URL: <https://coordynata.com.ua/miznarodnij-transfer-tehnologij-v-umovah-suchasnih-viklikiv>
8. Руднева О. М., Головащенко О. С., Жук Н. А., Шевчук М. О. Економічна дипломатія як засіб забезпечення національних інтересів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 6. С. 60–63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-6/13>
9. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів. *Економіка та організація інноваційної діяльності*. URL: https://elib.tsatu.edu.ua/dep/feb/ptbd_1/page30.html
10. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи : монографія. Київ : НІСД, 2019. 560 с.

11. Що на порядку денному ЄС? URL: https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/uk/WHATS_ON_THE_EUs_AGENDA.html
12. Крупский А., Редько В. Влияние когнитивного стиля работников на результат эмоционального труда персонала предприятий туристической индустрии. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка»*. 2017. № 6. С. 11–18.
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2017/195-6/2>
13. Zayed N. M. et al. Utilization of Knowledge Management as Business Resilience Strategy for Microentrepreneurs in Post-COVID-19 Economy. *Sustainability*. 2022. Vol. 14. No. 23. Art. 15789.
DOI: <https://doi.org/10.3390/su142315789>

REFERENCES

- Bakalinska, O. O. "Mizhnarodnyi transfer tekhnologii v umovakh suchasnykh vyklykiv" [International Technology Transfer in the Face of Modern Challenges]. *KOORDYNATA – Platforma stratehichnoi ta zakonotvorchoi analityky. Modernizatsiia hospodarskoho zakonodavstva*. January 04, 2023. <https://coordinata.com.ua/mizhnarodnij-transfer-tehnologij-v-umovah-suchasnykh-vyklykiv>
- Baranovska, V. M. "Rol ekonomichnoi dyplomatii u zovnishnoekonomichnii diialnosti krainy" [The Role of Economic Diplomacy in the Country's Foreign Economic Activity]. *Ekonomika ta derzhava*. 2012. http://www.economy.in.ua/pdf/2_2012/7.pdf
- Halaziuk, N. M., and Zelinska, O. M. "Rol ta znachennia mizhnarodnoho transferu tekhnologii v umovakh vidbudovy natsionalnoi ekonomiky krainy" [The Role and Significance of International Transfer of Technology in the Conditions of Developing the National Economy of the Country]. *Ekonomichniy prostir*, no. 194 (2024): 96-101.
DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.194.96-101>
- Hryhorian, O. O. "Sukupnist elementiv upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu" [A set of Elements for Managing Innovation Activities]. *Ahroekologichnyi zhurnal*, no. 4 (2022): 53-64.
DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.4.2022.273249>
- Ivashchuk, O. V. *Ekonomichna dyplomatiiia Ukrainy v umovakh novoho svitovoho poriadku* [Economic Diplomacy of Ukraine in the Context of the New World Order]. *Dysertatsiia na zdobuttia stupenia*

- doktora filosofii za spetsialnistiu 292 «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny». Ternopil, 2024.
- Konspekt leksii z dystsyplyny «Transfer tekhnologii» dlia pidhotovky здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня всіх спеціальностей [Lecture notes on the discipline "Technology Transfer" for the preparation of second-level (master's) higher education applicants of all specialties]. Kamianske: DDTU, 2021.
- Kozachenko, R. P. "Mizhnarodnyi transfer tekhnologii v zabezpechenni konkurentnoho rozvytku krainy" [International Technology Transfer in Ensuring the Competitive Development of Countries]. *Dysertatsiia na zdobuttia nauk. stup. kand. ekon. nauk*. Kyiv, 2016. https://kneu.edu.ua/userfiles/d-26.006.02/2016/diss__Kozachenko.pdf
- Krupskiy, A., and Redko, V. "Vliyaniye kognitivnogo stilya robotnikov na rezultat emotsionalnogo truda personala predpriyatiy turisticheskoy industrii" [The Influence of the Employee' Cognitive Working Style on the Emotional Labor Outcomes In Tourism Firms]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriiia «Ekonomika»*, no. 6 (2017): 11-18.
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2017/195-6/2>
- Rudnieva, O. M. et al. "Ekonomichna dyplomatiiia yak zasib zabezpechennia natsionalnykh interesiv" [Economic Diplomacy as a Means of Securing National Interests]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, no. 6 (2024): 60-63.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-6/13>
- "Shcho na poriadku dennomu YeS?" [What's on the EU Agenda?]. https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/uk/WHATS_ON_THE_EUs_AGENDA.html
- "Sutnisna kharakterystyka innovatsii ta innovatsiinykh protsesiv" [Essential Characteristics of Innovations and Innovation Processes]. *Ekonomika ta orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti*. https://elib.tsatu.edu.ua/dep/feb/ptbd_1/page30.html
- Sharov, O. M. *Ekonomichna dyplomatiiia: osnovy, problemy ta perspektyvy* [Economic Diplomacy: Basics, Problems and Prospects]. Kyiv: NISD, 2019.
- Zayed, N. M. et al. "Utilization of Knowledge Management as Business Resilience Strategy for Microentrepreneurs in Post-COVID-19 Economy". *Sustainability*, art. 15789, vol. 14, no. 23 (2022).
DOI: <https://doi.org/10.3390/su142315789>